

Protokoll vid företagen diskussionsöfning med föreningen Lek och Allvar söndagen den 5 april 1903.

§ 1.

Protokollet öfver förra mötets diskussion upplästes och godkändes.

§ 2.

Diskussionen öppnades af kamrat Hulda Flykt som ledde dess förhandlingar.

§ 3.

Den vid ett föregående möte af kamrat Wide inlämnad fråga så lydande: **När kan en yngling anses som man?** upptogs till behandling.

Wide, inledde frågan, och ville han att frågan skulle skärskådas från så olika håll som möjligt. Ville att äfven de kvinnliga kamraterna skulle säga sin mening. Framhöll att det var karaktären som gjorde det manliga.

Jonas Magnusson. Jag anser om en 14 års yngling tar sig en pris och tål den bör [*han*] få vara man.

P. Gunnarsson. Jag anser en yngling är man, när han blifvit så stor att han kan ha stor rock, [*och*] att en ölhalfa synes i hvardera fickan.

J. Magnusson. En yngling bör också kunna klara sig i alla sorters kortspel för att kunna kallas man.

Wide ville ej anse sådana ynglingar för män, som hade och visade de egenskaper som de föregående talarna framfört. De som hysa sådana vanor och egenskaper äro enligt min tanke sämre än få. Jag anser en yngling vara man då han respekterar andras åsikter, samt kommit så långt att han kunnat bilda sig en någorlunda klar åsikt om livets frågor och spörsmål. Det är väl ingenting som är så fult och rådt som att visa förakt för våra föräldrar, ty börjar vi tyckas vara så stora att vi ej behöfva hafva vördnad för dem, då äro vi för evigt förlorad.

P. Gunnarsson. Jag vill motsäga den föregående talaren i hans yttrande, ty om alla skulle anses som djur som innehade de vanor och begräpp som jag framburit, då kunna vi med säkerhet antaga att $\frac{3}{4}$ af jordens befolkning skulle bli

[*ny sida*]

betraktadt som djur.

Wide begärde ordet och sade: den är man, som kan företaga sig de mest våldsamma handlingar. Den är man som våldför kvinna och följer sina mera simpla och låga begär. Den är man som begagnar hvarje tillfälle som gifvas att sätta sig upp mot föräldrar, hatar fosterlandet och allt lagbundet. Ja, denne är i sanning man.

§ 4.

Som resultat af diskussionen affattades och godkändes följande resolution: **Den han anses man som sätter sig upp mot sina föräldrar samt kan säga mest gröfsta och råaste ord, samt hvars kroppshydda antagit så stor volym, att fickan på den rock han bär kan rymma en ölhalfva.**

§ 5.

Kritik

J. Magnusson kretiserade ett par af kamraterna för att de under deklamationen voro inne i köket och förde oljud, så att alla blefvo störda.

Wide. Jag vill kritisera ordf[*örande*] J. Magnusson därför att han alltför hastigt lät klubban falla i bordet, hvarför ingen kunde hinna begära votering. Också vill jag kritisera A.

Magnusson för att han skyndade sig att begära [*ordet*], då en af kamraterna ville ha en upplysning om det fattade beslutet. En sådan upplysning skall alltid ordf[*örande*] skynda sig att gifva.

J. Magnusson. Jag vill tacka kamrat Wide för upplysningen. Men jag tycker han var nästan nog så stor i fodringarna, det är ej så godt att vara ordf[*örande*] första gången och vara utan fel.

Wide. Jag har ej tänkt att man skall sätta horn i sidan på mig, fastän jag säga hvad jag tycker. Det var ju ingen annan än jag som tyckte det, och därför kunde ju kamrat Magnusson ej behöfva bli ond på mig. Men jag skall försöka tiga hädanefter. Men det kan ni gärna lägga på hjärtat, att den som ej vågar något vinner ingenting. Detta kan ni gärna ta med er hem.

Justeradt
Abel Johansson
t f ordf.

Dag som ofvan
J. O. Jönsson
sekreterare

Protokoll fördt vid föreningen Lek och Allvars diskussionsöfning den 10 april 1903.

Till ordf. valdes Abel Johansson till sekr. Anna Jonsson.

§ 1.

Protokollet från föregående möte upplästes och godkändes.

§ 2.

Inlämnades en fråga till diskussion så lydande: **Är vy- och skämtkorts växling att rekommendera?**

Och upptogs frågan enhälligt till behandling.

Anna Göransson, tyckte att om man har en vän eller bekant långt bort kan det vara trefligt att skicka en vy, men skämtkort ville hon ej rekommendera.

K. J. Johansson, ansåg för sin del att vackra vyer från aflägsna trakter vore trefliga, ansåg skämtkort sämre.

Per Gunnarsson, ville försöka framhålla hur stort värde det vore att ha en hop vy-, skämt[-] och genrekort, samt att den tid som åtginge att skriva samt sända sådana kort nog vore väl använd.

K. J. Johansson, försökte fälla mot föregående talare, att dåliga kort inte vore annat än tjänligt kastas på brasan.

Hilda Flykt, fann det nog roligt att få vy- och skämtkort, men det är tid och penninglösande. Rekommenderar ej mycket

[*ny sida*]

sändning af sådana.

J. Jönsson, tyckte det var bra att sända och få vy- o skämtkort. Man kunde därigenom stifta bekantskap med den man aldrig sett, men som aldrig får ett kort är väl ej bekant med någon.

Ante Magnusson, ville rekommendera sådana kort i största [*största*] mängd ett bevis på att man har många fästmän och fästmör. Man bör springa till station så mycket som möjligt.

J. Magnusson, tyckte sig finna genom föregående talare att det vore bra för man blefve bekant så fort, men det kan vara dåliga personer man blir bekant med då man inte känner honom personligen.

Nils Vide, framställde att man skickar nog lite vykort till mans. Måste tillstå sin egen svaghet. Försökte visa att vy- o skämtkort sändningen har en framsida och baksida samt att postvärdet tjänar mest på dem. Om man är ute och reser kan man gärna skicka något vykort från någon vacker trakt. Ville rek[ommendera] vykort. Men det finns äfven en baksida: det är skämtkorten. Om man får en idiotisk skämtvy, det är det mäst fula saker som kan tänkas målade på ett sådant kort.

K. J. Johansson, understödde Vide angående skämtkorten.

Nils Vide, ville göra en framställning hvad värde en skämtvy har, om man skulle skicka en sådan

[ny sida]

bunt skämtvyer till ett pappersfabrik så finge man inte sälja dem, emedan rödfärgen som finnes å den samma skulle anses ofarlig.

J. Jönsson, tyckte sig uppfatta som om Wide endast fått dåliga kort. Vidhöll att vykort och en del skämtkort vore bra.

Anna Göransson, ville man borde ha någon skillnad på med hvilken man växlade vyer, det kunde ju vara den sämsta person man kunde tänka sig.

Nils Vide, framställde att man bör väl veta om det är en frisk person man fått vy från, emedan sjukdomar lätt kunna spridas genom sådana kort. Endast till vänner och bekanta bör man skicka vyer.

Hulda Flykt, ansåg mer tjänligt att skriva ett brev, i stället för att skicka någon vy.

Ni[c?]ke Larsson, yrkade att då man har fått tag i 5 eller 10 öre vore bäst att köpa ett vykort för detta.

P. Gunnarsson, ansåg det ett stort tidsödande att skriva och sända vykort. Man borde i stället använda tiden på lämpligare sätt, samt så att man hade någon behållning.

Frågan bordlades till ett kommande möte.

[ny sida]

Beslöts ofva [öfva]kritik öfver diskussionen.

Ante Magnusson ville bedja sekr. att utnämna sitt biträde högt, i stället för att gå och hviska med någon.

P. Gunnarsson, kritiserade kamrat K. J. Johansson för att han tog upp en mängd vy-och skämtkort under diskussionen, för att visa dem för kamraterna.

K. J. Johansson, urskuldrade sig med, att Vide gjorde på samma sätt.

Vide, tyckte att om en syndar, inte bör kamrat Johansson synda för det.

Justeradt betyga:

J. G Mahlberg
ordf.

Anna Jonsson

[ny sida]

Protokoll fört vid Föreningen Lek och Allvars diskussionsöfning den 13 april 1903.

§ 1.

Föregående mötets diskussionsprotokoll upplästes och godkändes.

§ 2.

Den från föregående mötet bortlagda [*bordlagda*] frågan upptogs till behandling, men när ingen talare yttrade sig, förklarades frågan vara nog diskuteradt.

§ 3.

Mötet utsåg enhälligt A. Mahlberg att inlämna en diskussionsfråga.

§ 4.

A.Mahlberg inlämnade en fråga så lydande: **Bör vy- o[*ch*] skämtkort bortarbetas och i så fall på hvilket sätt?** Mötet beslöt upptaga den inlämnade frågan till behandling. Hvaräfter frågeinlämnaren inledde frågan med följande ord:

Jag för min del anser att vy- o[*ch*] fantasikort på det skarpaste bör bortarbetas. Ty det enda som vinnes med dem är att förstöra pengar. Och att vi kamrater inom föreningen från denna dag borde besluta oss för att ej beforda korrespondensen med dessa, samt att värka på våra vänner och bekanta i detta afseende.

Frågan blef föremål för en liflig diskussion. Hvarvid framhölls att vykort voro af stort värde, t[*e*]x om man hade rest och beskådadt åtskilliga trakter och sedan finge se dem på en vy så uppväcktes minnet, så att man får en verklig föreställning om hur där var. Men att fantasikort borde utrotas därom voro

[*ny sida*]

alla som yttrade sig eniga. Andra ansågo äfven att vyerna ej voro af det ringaste värde utan skadliga. Ty om man började med vy öfvergick man snart till de mest omoraliska och fula fantasikort. Det framhölls att vyer från vår tid vara både trefliga och nyttiga för våra äfterkommande släkten. Ty däregenom kunde de få en verklig föreställning om landskapernas beskaffenhet, i den tid som rått före deras dagar. Om vi t[*ill*] [*e*]x[*empel*] haft vyer på olika trakter och redskap från stenålderstiden så hade vi kunnat öfvertyga oss om att dessa redskap verkligen existerade på den tiden.

Andra framhöll, att vi sjunkit i en dålig last så skall vi väl ej arbeta på att få våra äfterkommande i samma elände – och om vi haft vyer från denna tid skulle vi ej sätta det ringaste värde [*värde*] på dem, och de skulle genom den värkan som luften gjort på dem ändradt både färg och utseende. Man kunde i stället skaffa sig historiska och geologiska böcker där man bäst kunde tillägna sig kunskap om huru våra förfäder haft det. Och de som vara mycket inträserade kunde i stället för att sända vykort, begagna sina pengar för att resa till ett museum där de i verkligheten finge se hvad våra förfäder haft att bjuda sina återkommande släkten på.

Proposition begärdes: men då ingen talare vidare begärde ordet: förklarades diskussionen i denna fråga vara afslutad.

Mötet beslöt antaga följande resolution:

Att vy – fantasikort skämt – genrekort bör avskaffas.

Öfverläggningen förklarades vara slut.

Dag som ofvan

Justeradt betygas:

Theodor Ljunggren
t f ordförar

Hulda Flykt
sekr.

[ny sida]

Protokoll fört vid föreningen Lek o[ch] Allvars diskussionsöfning den 26/4 1903.

[§] 1.

Uppläste[s] protokollet från föregående möte och godkändes.

[§] 2.

Till diskussion inlemnades en fråga af kamrat Jonas Jönsson så lydande:

Är det lämpligt att företaga danslekar inom föreningen Lek o[ch] Allvar?

Frågförslagsställar[e]n inledde frågan och anförde bland annat, att danslekar inom föreningen icke vore det rätta. Han ansåg att föreningens ryckte därigenom skulle skadas.

Jonas Magnusson, ansåg att när man inköpt lekböcker som stod danslekar i så skulle man öfva sig i sådant, och ej bry sig om hvad folk pratar utan göra det man sjelf ville.

Jonas Jönsson, tyckte bättre vara att föreningen hade ett godt ryckte än riskerade få ett dåligt. Menade att det säkerligen ej alltid var rätt det som stod i "lekböckerna".

Hans Gustaf Eriksson, sade att det fans apostlar i gamla testamentets tid som dansade, men för det kunde man ej säga det var rätt.

Per Gunnarsson, tyckte om man gjorde danslekar som t ex "Väfva vadmal", så kunde man ej säga det vore farligt, och ville [att] man ej skulle rätta sig efter ryckten.

Erik Lundin, instämde med föregående talare, och tyckte att när [man] på folkhögskolan gjorde danslekar, det ej borde vara orätt äfven på föreningen.

H. G. Eriksson mötte föregående talare med, att fast på folkhögskolan gjordes danslekar, var det ej därför sagt att det var det rätta.

[ny sida]

Per Gunnarsson, ville man ej skulle ingå på folkhögskolans område angående danslekar.

Jonas Jönsson, ville veta hvilken skilnad det var på dans och danslekar – blott musik – och om ägaren af lokalen var mot det borde man rätta sig därefter.

Erik Lundin, anförde att enär föreningen blifvit nekat till danslekar, så skulle föreningen först hos föreståndarinnan för lokalen sökt anstånd därtill.

Jonas Magnusson, ville man skulle försöka få en lokal där man får öfva danslekar.

Per Gunnarsson, replikerade "Vänta tills vi får sommar, då göra vi danslekar så mycket vi vill utan att hyra någon lokal."

Jonas Magnusson önskade att den som ägde lokalen skulle säga något i frågan.

[§] 3.

Ingen resolution antogs utan diskussionen fick utgöra svar på frågan.

[§] 4.

En ny fråga inlemnades af Per Gunnarsson, till diskussion: **Är det tillåtet inom föreningen att gifva uttryck åt sina tankar i hvad utsträckning som hälst, utan att någon af medlemmarna tager anstött?**

Frågan blef efter en kort diskussion bordlagd till nästa möte.

Justeradt
Theodor Lunggren
t f ordförande

Dag som ofvan
Calise Nilsson

Protokoll hållet vid föreningen Lek o Alvars diskussionsöfning å extra möte torsdagen den 30 april 1903.

Mahlberg. Hulda Flykts protokoll lär ha blifvit henne ådömt omskrifvas. Frågas nu, om verkligen mötet kan ådöma en sekreterare omskrifva protokollet. Detta bestred talaren.

Wide. Så wida protokollet ej var i öfverensstämmelse med förhandlingarna kunde mötet ådöma sekreteraren omskrifva det.

Mahlberg. Förrän Hulda Flykts protokoll efter ändringen blir uppläst och godkänt kan vi ej godkänna protokollet för dagen.

Gunnarsson. Wille endast läsa upp stadgarna i monument 6 i § 13. Upplyste därefter om att protokollet skulle ändras, att det skulle skrivas om vet jag ej hvar det står, utan endast att det ej godkändes.

Wide. Detta är ju att diskutera om påvens skägg. Hade föreningen ådömt sekreteraren att skriva om protokollet så är det faktiskt gjort. Föreslog att ordföranden skulle framställa proposition.

J. Magnusson. Wi kunna ovillkorligen ej godkänna protokollet förrän vi fått hört det en gång till.

[ny sida]

Mahlberg. Ej godt minnas när man ej hade något utkast att gå efter! Tyckte protokollet skulle godkännas huru det än befanns vara.

Gunnarsson. Ansåg att om sekreteraren hade glömt så kunde väl mötet minnas så mycket från ena gången till den andra.

Mahlberg. Ansåg att det blef villervalla och att man kom förlångt från ämnet. Tyckte protokollet skulle godkännas.

Genom proposition godkändes Hulda Flykts protokoll. Föregående mötes (Kalis Nilssons) protokoll godkändes härefter.

Därefter upptogs kamrat Gunnarssons från föregående möte bordlagda fråga:

Är det tillåtet inom föreningen att gifva uttryck åt sina tankar i hvad riktning som hälst utan att medlemmarna taga anstöt?

Kronberg. Är sannt som ordspråket säger. ”*Man lär så länge man lefver*”. Om en kamrat begär ordet och säger ett, men menar ett annat hvarför ej då tillrättavisa honom. Detta vore ju till ens eget bästa. Men ansåg att om någon alltför groft förolämpade personligheten dessa eller den skulle vända sig till styrelsen.

[ny sida]

Wide. Det syns af den här frågan som det kommit en fnurra på tråden. Detta är ju beklagligt. Hvarför skall man taga anstöt om man blir warnad, man är då ej till kamraternas belåtenhet. Jag anser att man bör upptaga anmärkningar som kamrallika [*kamratlika*] bevis.

Kronberg. Ansåg att man ändå inte skulle gå inn på personligheten.

Wide. Föreningen är till för att utbyta tankar. Vi böra ha rätt att uttrycka oss hur vi vilja. Meningen är att vi skola diskutera saker och ting utan att därför bära agg mot hvarandra. Yrkade yttrandesrätt och yttrandefrihet. Rentvådde föresten sitt samvete i denna fråga.

Mahlberg. Jag tycker att föreningen bör hafva rätt att fritt uttala sin mening, men vi böra akta oss att ingå på personligheter.

Diskussionen blef svaret på frågan.

Någon kritik förespordes ej.

Af kamrat Kronberg inlemnades och antogs frågan Hvad är sann ungdomsglädje?
Frågan bordlades till nästa ord[inarie] möte.

Justeras
And. Mahlberg

Som åfvan
Eric G Lundin
t f sekr.

[ny sida]

Protokoll fördt vid diskussionsöfning inom föreningen Lek o[ch] Allvars söndagen den 10 maj 1903.

S D. Diskussionsöfningen öppnades af k[a]mr[a]t Anders Mahlberg, hvilken och ledde förhandlingarna.

§ 1.

Protokollet från förra diskussionsöfningen upplästes och godkändes.

§ 2.

Upptogs till behandling den vid förra mötet af k[a]mr[a]t Kronberg inlemnade frågan:

Hvad är sann ungdomsglädje?

Kronberg, inledde frågan samt framhöll att den sanna ungdomsglädjen kan vara på flera vis. Deribland att man finner glädje i att höra på foglarnas kvitter samt att aktgifva på naturen omkring oss.

J. Mahlberg, försökte visa att vi inte kommit så långt att vi kunna taga naturen som föremål för vår glädje. När vi i de flesta fall skall ha roligt, så kommer glaset och kortleken fram. I sådant kunna vi inte finna glädje.

Anna Magnusson, framhöll att genom sammanslutning t ex som får [vår] förening, då man kunde vara tillsammans för att leka, sjunga o deklamera så kunde man finna ganska mycket glädje.

Anna Göransson, tyckte att man hade

[recto]

liten glädje af att sitta här på föreningsmöte när man inte vore tillfredsstält, utan önskade helt andra saker.

O. Nord, tillfrågade en af de kvinliga kamraterna om inte t ex att mjölka kor vore någonting, hvaraf man kunde finna glädje. Men som något riktigt dåligt vore att dricka rusdrycker, sådana skänka lifsleda istället för glädje.

Kronberg, framhöll att då människan är skapat till Guds beläte, så måste hon dana sig derefter. Trodde att sann glädje var att söka i religiös läsning och, att vara med på bönestunder.

J. Mahlberg, instämde med Nord, att arbete var något hvari man kunde finna glädje.

Kronberg, sökte framhålla att genom dansande hela nätter, man kunde mista ungdomsglädjen istället att få sådan, undrade om man kunde vara tillfredställd efter en utdansad natt.

O. Nord framvisade hur han flera gånger gått från station med kaggen på ryggen, samt raglat hit och dit men aldrig kunnat finna någon glädje af sådant. Men jag har varit för svag,

[ny sida]

mången gång då någon bjudit på en sup skulle jag varit oändligt ta[c]ksam om någon hjälpte mig att afstå från att dricka.

Ante Magnusson, tyckte att man borde finna glädje i det man tycker är bäst.

J. Mahlberg, framhöll att man hade så många tillfällen att glädja sig blott man tåge dessa i anspråk, samt begagnade sig däråf.

Diskussionen förklarades slut och fick diskussionen utgöra svar på frågan.

Justerat
P. Gunnarsson
t f ordf.

Som ofvan
P. Gunnarsson
biträdande sekr.

[ny sida]

Protokoll fört öfver diskussionsöfningen vid föreningen Lek o[ch] Allvars möte d[en] 4 okt 1903.

§ 1.

Protokollet från förra mötets diskussion upplästes och godkändes.

§ 2.

Inlämnades en fråga af kamrat A. Mahlberg, lydande:

Hvilka äro de bästa prydnader[na] inom ett hus?

Frågoinlämnaren inledde frågan, och framhöll att lyxartiklar ej voro värdefulla prydnader.

Tyckte att en värdefull prydnadsartikel hade större värden, än en hel mängd lyxartiklar.

Slutade med de orden, att en älsklig hustru kunde betraktas som hemmets förnämsta prydnad.

A. Magnusson, instämde till en del med Mahlbergs yttrande.

Per Gunnarsson, framhöll en boksamling som prydnad för ett hem, förutsatte att ägaren läste böckerna. Talaren betonade äfven att om möblering inom ett hus skall bli till prydnad, bör det vara harmoni i dess ordnande.

§ 3.

Diskussion[en] fick utgöra svar på frågan.

Dag som ofvan
Kristina Larsson,
för dagen utsedd sekreterare.

[ny sida]

Protokoll förtdt vid föreningen Lek och Allvars diskussionsöfning söndagen den 20 september 1903.

§ 1.

Protokoll från föregående mötes diskussion upplästes och godkändes.

§ 2.

Till diskussionsöfningen inlemnades en fråga af kamrat Gunnarsson, af följande lydelse:

Kunna vi föreningsmedlemmar i någon mån bidra vid utjämning af folkklasser, och i så fall på hvilket sätt?

Frågan upptogs till behandling och inleddes af frågoupställaren som sade:

Ett faktum är att om en högre herre möter en bonde så ser han på honom med förakt. Men om vi vänjde oss vi[d] svenska språket, så kunde det bidra till utjämning af folkklasserna. Det är ingen skam om man blandar tillsammans svenska och jämtländska språket.

O. Nord, ansåg att om man icke kunde svenska språket riktigt så vore det bättre att tala jämtländska. Det kan vara somliga personer som gör sig om man inte pratar svenska språket riktigt, och då sårar man den personen mycket.

Per Gunnarsson, tyckte att vi aldrig skulle se ned på någon, utan anse dem stå öfver oss. Om den ene står under oss på det viset kan han stå öfver oss. Det var en människa som yttrade, att det värsta man kan önska en fiende så var [*det*] högmod. I vår förening är det icke språket som spelar någon roll, man förstår nog hvarandra. Det är icke språket man skall höra utan den talandes tanke.

[*ny sida*]

O. Nord. Om en hög person nedlåter sig att tala med lägre person, så får den högre personen beröm. Den som borde vara stolt så är det väl den som odlar och arbetar på jorden.

Per Gunnarsson. Vi kan göra något för dem som stå öfver oss, vi tänker dåligt om dem att de äro högfärdiga o[*ch*] s[*å*]v[*idare*]. Man bör komma ihåg att det kan vara en vana, som de ej rår för. De hafva en annan uppfostran än vi...

O. Nord. Det är olika inom olika byar, blott bara några kilometer ifrån. T[*ill*] ex[*empel*] ungdom.

J. Magnusson, ansåg att klasskilnaden kom från den högre klassen. Om man t[*ill*] ex[*empel*] frågar en bättre person om en sak, så kan man få ett sånt snäsande svar så man blir ricktigt skam-flat [*dialekt?*].

O. Nord. Den högre klassen borde tänka, att den arbetande klassen ej har så god tid att arbeta på sin intelligens som den som går sysslolös. Talaren ansåg att man skulle ge sig till socialister så kunde klasskilnaden utjämnas.

Per Gunnarsson, trodde ej att denna förening skulle räcka så länge, att det blir någon utjämning i klasserna.

O. Nord, ansåg att om [*man*] kunde komma till det tillståndet, att man satte mera värde på människor än på pengar kunde klasskilnaden utjämnas. Men allt me[*da*]n guldet har så stor makt så kan ej klasskilnader utjämnas.

Diskussion fick utgöra svar på frågan.

Justeradt betyga
[*inga underskrifter*]

Dag som ofvan
Petrus Jönsson
sekreterare

[*ny sida*]

Protokoll fördt vid föreningen Lek och Allvars diskussionsöfning söndagen den 9 augusti 1903.

§ 1.

Till disskussionsöfningen inlämnades en fråga af Kamrat Kronberg:

Hvilket mål bör en ungdom hafva till sitt lefnadsmål ?

Frågan upptogs till behandling och inleddes af frågoupställaren som sade:

Jag som frågoupställare kommer nog att få många tvistobröder, men jag anser att ungdomen bör lefva ett heligt ädelt och rättfärdigt lif.

Ante Magnusson. I fråga om människor i allmänhet kan detta tillämpas, men tyckte att ungdomen borde ha nöjen.

Kronberg, ansåg att man borde ej hålla strängt till bibeln, men ändå iaktaga stränghet för sig själf. Talaren ansåg att målet borde [*vara*] en förebild för de unga.

O. Nord, sade att ungdomen borde lefva, man bli värdig en maka, och tvärtom, då tar ungdomen slut.

Kronberg tyckte att ett lefnadsmål borde vara hela lifvet igenom.

Diskussionen fick utgöra svar på frågan

Justeradt betyga
Widemerar
Petrus Jönsson

Dag som ofvan
Märta Lundin
t f sekreterare

Protokoll fördt vid diskussionsöfning, med föreningen Lek och Al[?]var den 24 okt 1903.

§ 1.

Kamrat A. Mahlberg inkom med en fråga till diskussion så lydande:

Är diskussionsöfningarna, som de nu bedrifvas, till nytta eller skada för föreningen och dess medlemmar. Böra vi förtsätta [fortsätta] eller sluta med dem?

A. Mahlberg, inledde frågan samt tyckte att det ej lönade sig att förtsätta [fortsätta] diskussionsöfningarna.

Kronberg, motstred Mahlbergs förslag och tyckte att man borde fortsätta diskussionsöfningarna, samt att mera lifligt deltaga i dem för att därmed lyfta sig och komma till en högre punkt.

A. Mahlberg, tyckte att man ej kunde lyfta sig något utaf en diskussion.

J. Mahlberg, trode att man med diskussionen stärker tankeförmågan.

Kronberg, tyckte att alla borde yttra sig i diskussionen, samtliga sitter här som vaxkabinätt. De kvinliga kamraterna bordt ytra sig mera. Jag har ej hört mer än en som ytrat sig.

Gunnarsson, ville ej utesluta diskussionen. Man kan ej komma från fullkomlighet till ofullkomlighet.

A. Mahlberg, sa, att när vi började föreningen var det många som ytrade sig i diskussion, men nu har det gått nedåt, så det är blott få som deltagar.

Gunnarsson, sade sig vara med första gången vi hade diskussion. Det var ej flera då än nu som deltog.

J. Magnusson. Jag förutser att vi fortsätter med diskussionsöfningarna, för jag tror tror vi kan lära oss med det.

A. Mahlberg, var rädd att vi kunde lära oss något tokigt, med att sitta och diskutera.

Gunnarsson, trodde ej att vi kunde lära något tokigt med diskussionerna. För om någon hör att ordf. eller sekr.

[ny sida]

gjorde något fel, så bör han söka rätta det.

A. Mahlberg upplyste att frågan var inlemmad endast för diskussion.

Justeradt och godkänt
Olle Kronberg ordf.
Vidimeras
J. Mahlberg

Dag som ofvan
Emma Nilsson
För dagen utsedd sekreterare

Protokoll, förddt vid föreningen Lek o[*ch*] Allvars diskussionsöfning den 1 nov 1903.

S D öppnades diskussion[*en*] under ledning af G. Kronberg.

§ 1.

Föredrogs protokoll från förra mötets diskussionsöfning, hvilket godkändes.

§ 2.

Till behandling upptogs den från föregående möte bordlagda frågan:

Hvad är lycka?

Frågan inleddes af Däcker, som ansåg att med den diräkta framställning som frågan har, så skulle det endast fodras definition. Denna kunde dock ej framställas i ett ord, då för lyckans framträdande finnes otaliga former.

[*recto*]

Framhöll makt, rikedom ära och välstånd såsom spelande stor roll, då i motsatta fall endast fodras ett för nöjdsamt sinne för att vara lycklig.

A. Mahlberg, ansåg, att jordisk lycka ej bör öfverskattas. Den tillfredställer ej själen, som trår efter högre och ädlare ting.

Däcker. Vi böra hålla frågan inon [*inom*] de gränser som vidrör endast den jordiska lyckan.

Gunnarsson, instämde med sista talaren. Trodde att blott man var nöjd samt tillfredställd med den åskådning man hyllade, så var detta framkomligt nog såväl andlig som timlig lycka.

A. Mahlberg, framhöll, att den eviga lyckan var hvad som i första rummet bör sökas efter.

”Ty”, sade talaren, ”saknar själen frid, så inte kan den jordiska lyckan tillfredställa menniskan till den grad, att hon känner sig riktigt lycklig”.

Däcker. Vi böra göra allt hvad göras kan för att bereda oss timlig lycka. Afvund, lögn, svek, m[*ed*] m[*era*], dyligt, samt orättvist dömande af våra medmänniskor bidrager i många fall till, att vi ej känna och lyckliga.

Gunnarsson. Den som har en god sinnestämning och ett godt lynne samt för ett jämt och regelbundet lif, och som tilllika har ett arbete hvilket ger skälig utkomst den bör under nästan alla omständigheter anses vara lycklig.

Däcker. Den som åtnjuter goda själsegenskaper, kan ej af tillfälliga olyckor anses vara olycklig.

Lundin, framhöll, att den som lefver och är nöjd med det världsliga, kan ändå vara olycklig. Det andliga fodrar öfver sin tillfredställelse, för att lycka skall råda.

[*ny sida*]

Ante Magnusson. Tillfredställelsen är allt hvad som fodras för att vara lycklig.

Märta Lundin, ansåg att motiven för lycka var så oändligt många. Tyckte att man inte borde försumma begagnandet af den. Sade sig själf vara mycket lycklig.

Selma Eriksson, tyckte, att man aldrig kunde känna sig riktigt lycklig.

Märta Olsson och Anna Magnusson uttalade sig hufvudsakligen i samma riktning som den föregående talarinnan.

§ 3.

Beslöts att de enl[*igt*] paragraf två gjorda uttalanden skulle få anses bilda svar på frågan ”Hvad är lycka?”

§ 4.

Hvad är politik?

Så ljöd en fråga, som af kamrat J. Magnusson inlemnades till diskussion.

Frågan upptogs till behandling samt bordlades till ett kommande möte.

Justeradt
A. Mahlberg

Som ofvan
J. B. Mahlberg
vid protokollet.

Protokoll fördt vid föreningen Lek o[*ch*] Allvars diskussionsöfning den 7/11 1903

Diskussionsöfningen öppnades af kamrat Anders Mahlberg hvilken och ledde förhandlingarna.

§ 1.

Protokollet från förra diskussionsöfningen upplästes och godkändes.

§ 2.

Upptogs till behandling den vid förra mötet af kamrat Jonas Magnusson inlämnade fråga:

Hvad är politik?

§ 3.

Frågeinlämnaren yttrade, att han inte kunde besvara frågan själf och yrkade därför att frågan skulle slopas.

Jonas Mahlberg, sade att om man toge en sidogren af densamma då kanske hade man något att säga

Frågan ansågs då vara nog diskuterad, och fick densamma utgöra svar på frågan.

§ 4.

En ny fråga inlämnades af kamrat Per Gunnarsson så lydande:

Han man rätt att roa sig, och i så fall hvilka nöjen bör man söka och hvilka bör man undvika?

Frågan upptogs till behandling.

§ 5.

Frågeinlämnaren undrade om man hade rätt

[*ny sida*]

Att roa sig. Rätt hade man nog, trodde han och att man borde försöka på nöjen som hade nytta med sig.

Däcker, ville besvara förra delen af frågan med Ja! Han sade att medan han var yngre var det mycke[*t*] vanligt att på lörda[*gs*]- och söndagsaftnarna sitta och spela kort, äfven han sade sig ofta vara med. Men nu, sade han, har man kommit på andra tankar, bildat föreningar för att få vara tillsammans som kanske medförde större nytta med sig än kortspel. Så att genom detta trodde han att man började komma högre och högre, mera framåt.

Jonas Mahlberg, instämde med Däcker och sade, det fans många saker att roa sig med t[*ill*] ex[*empel*] böcker, lekar idrotslekar. De nöjen som man borde undvika var kortspel, dryckenskap, svordomar, detta var inte som ett nöje.

Däcker, ville bemöta Mahlberg angående dansen. Om dansen finge utgöra såsom ett nöje, då var det inte farligt.

Jonas Mahlberg, sade att det tycktes som det var roande när de raglade, han klandrade inte dansen när den fördes på ett humant sätt.

Däcker, yttrade att det var snart till på en dans, om det var en berusadt man, kvick och liflig, att skratta åt honom.

Jonas Mahlberg, tyckte att en som var drucken var mera slapp, eller mera störande. Om han inte vore det då kunde man umgås med honom mera förtroligt.

Däcker, sade att är man på ett sandt nöje då vore det ett sandt nöje.

Per Gunnarsson, sade att om det vore några berusade personer mycket lifliga från kvällen

[ny sida]

Men kanske mot morgonen voro nöjda med att lägga sig. Under flaskklangen trodde han att det var ett dåligt nöje. Dansen tyckte han var roande, men äfven den var mångsidig. Man skulle tänka sig för litet.

Däcker, sade att en del hade för vana att supa till stör[*ande*] för andra. Äfven de supiga i nycktert tillstånd voro böj[*d*]a att varna andra.

Märta Lundin, tyckte att de som vill dansa finge göra de och den som ville sitta stilla göra de.

Ante Magnusson, sade att man borde söka de nöjen som man kunde finna sig i, kortspel tyckte han var ett väldigt nöje, när man inte spelade om pengar.

Johan Agerberg, tyckte att kortspel var ett af det värsta som fans och att det inte borde finnas inom väggar och hus. Detta sade han fördärfvar mången yngling både till själ och sinne. Därigenom att med kortspel följer dryckenskap, osedligt tal, svordomar o[*ch*] dyl[*ikt*].

Anders Mahlberg, besvarade [*försvarade?*] kortspel. Han sade att kortspel var det bästa som fans. Om man vore några stycken tillsammans och hade en kortlek, så kunde man roa sig med den genom att spela lekar, priffe o[*ch*] s[*å*] v[*idare*].

Däcker, frågade då hur det ändå kunde tänkas när man satt och spelade.

Därpå afslöts diskussionen, ingen resolution antogs, och torde då diskussionen få utgöra svar på frågan.

[ny sida]

§ 6.

Två nya frågor inlämnades [*inlämnades*] af kamrat Per Gunnarsson till diskussion, så lydande:

Hvilket inflytande kan ett godt kamratskap utöfva på en yngling eller flicka?

Hvilka egenskaper gagna mest en yngling eller flicka som träder ut i vär[*L*]den?

Frågorna bordlades till nästa möte.

Justeradt
[inga underskrifter]

Dag som ofvan
Johan A. Mahlberg
t f sekr.

[ny sida]

Protokoll fördt vid diskussionsöfningen med föreningen Lek o[*ch*] Allvars ordinarie möte den 15 nov. 1903.

S D öppnades diskussionen under ledning af Johan Johansson.

§ 1.

Föredrogs protokoll från föregående diskussionsöfning hvilket efter en skarp debatt, blef enligt röstning godkändt. Föredrogs ett protokoll från den 24 maj 1903, hvilket godkändes.

§ 2.

En fråga från föregående möte upptogs till behandling och diskuterades, lydde:

Hvilket inflytande kan ett godt kamratskap utöfva på en yngling eller flicka?

Inleddes af inlämnaren P. Gunnarsson.

Kamrat Mahlberg, ansåg att kamratskapen inom föreningen var dålig. Ty till exempel när ett protokoll uppläses sitta ju alla och skratta. Sådant kunde ju inte anses som god kamratskap.

Kamrat Däcker, påminde om Teodor Holmgrens ord: ”Säg mig med hvem du umgås och jag skall säga dig hvem du är” Kunde dock ej finna att någon skulle känna sig

[ny sida]

kränkt för att han fick ett protokoll anmärkt. Allrahållst när ett sådant innehöll mer eller mindre fräcka lögnar.

Kamrat Kronberg, ville man skulle känna sig tacksam om man fick anmärkningar. För då kunde man lära sig det man tro sig kunna, men inte kan.

Kamrat A. Mahlberg, framhöll att diskussionen borde helt och hållet slopas då trodde han det rätta kamratandan blefve hvad den borde vara.

Kamrat Däcker. Om två diskutera en sak och har två skiljaktliga åsikter bör man ej bli ovänner.

Kamrat Gunnarsson, påstod att genom diskussion lär man känna hvarandra.

Kamrat A. Mahlberg, belyste att dela man inte åsikter blefve ju ingen diskussion af, följaktligen måste en del säga motsatsen af hvad man själf tänker. När man det gör kan man ju inte genom diskussionsöfningen lära känna hvarandra.

Proposition: Beslöts att diskussionen skulle afslutas sedan de talare haft ordet som omedelbart anmält sig.

Eklund. Det är upplyftande att ungdomen går tillsammans för då lär den af hvarandra men man bör ock noga tillse hvilka läror man bör lära. Det är lättare att ta efter dåliga än nyttiga intryck, ansåg att lekarna vore en god faktor i ungdomens sjelfuppfostran.

A. Mahlberg, ville ej bli dömd efter ett löst ord.

Gunnarsson och Lundin uttalade sig hufvudsakligen i samma riktning som Eklund.

[ny sida]

§ 3.

Som ingen resolution antogs fick diskussionen utgöra svar på frågan.

§ 4.

Hvilka egenskaper gagna mest en yngling eller flicka som träder ut i vär[ld]den?

Så ljöd den fråga som upptogs till behandling men bordlades till nästa möte, inlämnades af karat Gunnarsson.

justeradt och
godkändt
A. G. Mahlberg
Ordf.

dag som ofvan
Jenny Flykt
tillfällig sekreterare

Widimeras;
Af sekr.

[ny sida]

Protokoll förddt vid föreningen Lek och Allvars diskussionsöfning den 29 nov. 1903.

S D öppnades diskussion af kamrat Anders Mahlberg som ledde förhandlingarna.

§ 1.

Protokoll från förra mötets diskussionsöfning upplästes och godkändes.

§ 2.

Uptogs till behandling en bordlagd af Per Gunnarsson inlämnad fråga:

Hvilka egenskaper gagna mest en yngling eller flicka som träder ut i värden?

Frågeställaren sade sig ej kunna inleda frågan hvarefter diskussionen afslöts.

§ 3.

Kamrat Kronberg blef af mötet utsed[d] att inlämna en fråga till diskussion. Frågan lydde:

Kan den frivilliga skyttevärksamheten anses nyttig och nödvändig?

Han inledde frågan och uttalade sig för att det var bra att öfva den frivilliga skyttevärksamheten.

J. Mahlberg, tyckte skytterörelse var bra, den försvarade sit fosterland.

H. G. Ericson. Kunde ej gilla att man skulle öfva sig att sk[j]uta för att derigenom mörda sina medmänniskor.

[ny sida]

Kronberg, sade att som svensk man ville han hylla skytterörelsen.

Per Gunnarsson, tyckte det talades vackert om att sk[j]uta. Vore bäst att öfva sig så man kunde sk[j]uta ihjel dem på en gång, och ej endast att försvara sig. Ytrade att det ej heller var så farligt med fienden.

Kronberg, sade att enligt krigsordningen var att göra sin motståndare krigsoduglig.

Per Gunnarsson, påminde om att det var fråga om skytterörelsen.

Kronberg, sade att skytterörelsen var till landstormens försvar.

Jonas Magnusson, ytrade att skytterörelsen ej var hvarken nyttig eller nödvändig i synnerhet under nu rådande förhållande, nemligen den långa vär[n]plikten.

Kronberg, sade att det gick bättre att utbilda sig hemma, än under tvång på ex[er]sisplattserna.

Ante Magnusson, ytrade att skytteföreningsmedlemmarna ej alltid tänkte på fosterlandskärlek när de gingo på sina skjutöfningar, kanske mera för nöjets skull. Någon nytta kan det egentligen ej vara, tvärtom skadligt åtminstone ur ekonomisk synpunkt sedd. Det är ej så ringa summor staten anslår till den frivilliga skytterörelsen. Den utsträ[c]kta värnplikten borde räcka till angående försvaret.

H. G. Ericson, sade att ännu ha vi ej sett hur långt skytterörelsen kommitt och hvad nytta den gör.

[ny sida]

Proposition begärdes.

Kronberg, fick ordet och uttalade att han fått den uppfattningen att det var förträffligt bra att sk[j]uta.

Godkändes H. G. Ericson anhållan att som efterrätt läsa upp några värser om ära. Hvarefter diskussionen afslöts.

§ 4.

En ny fråga inlämnades af Anders Mahlberg:

Kunna diskussionerna vinna lifligare tillslutning genom att för densamma anordna skilda sesjoner för olika genus?

Frågan bordlades.

Justeradt

Jonas Magnusson

t f ordf.

Dag som ofvan

Karolina Pettersson

t f sekr.

[ny sida]

Protokoll fördt öfver diskussion föreningen Lek o[ch] Allvar. Annand[ag] jul 1903.

S D Diskussionen öppnades af kamrat J. Magnusson som ock ledde förhandlingarna.

§ 1.

Protokoll från förra mötets diskussion upplästes och godkändes.

§ 2.

Upptogs till behandling en af kamr[a]t P. Gunnarssons inlemnad o[ch] bordlagda fråga lydande: **I hvilket af sina öfningar brister Lek o[ch] Allvars medlemmar mäst?**

Förslagshållaren inledde frågan, yttrande att meningen med denna fråga var, att vi skulle få veta om vi under det gångna året kommit något längre i vårt arbete eller om vi står på samma ståndpunkt som från början.

N. Vide, framhöll diskussionsöfningarna som de mäst bristande. Som de nu bedrifvas borde de hållre uteslutas. Skall man ha diskussion bör det vara en frågoiledare.

P. Gunnarsson, uttryckte sitt misnöje öfver att kritiken uteslutits, hvilken i början af föreningens verksamhet bedrefs. Hvilket visade sig vara till nytta, emedan därigenom van[n]s mera ordning. Framhöll att äfven i sång felas mycket.

Diskussionen öfver denna fråga afslöts o fick utgöra svar på frågan.

En ny fråga: **Kan föreningen Lek o Allvar anses hafva arbetat tillfredsställande under det gångna året?** upptogs till behandling.

[ny sida]

Inlemnaren kamr[a]t Däcker inledde frågan. Tyckte att föreningens arbete fullt tillfredsställande under det gångna året. Har inte gått vidare framåt, än att alla medlemmar kunnat följa med. Om den arbetat fortare o inte alla följt med hade det varit sämre. Ty uppgiften är att intressera sina kamrater.

N. Vide, ville inte instämma med den föregående talaren, tyckte att det har lästs alldeles för litet o att det ofullkomliga borde utvecklas till det fullkomliga. Föreningens uppgift är att söka få fram förmågor o idéer som slumra. Beklagade att kritiken kommit bort o[ch] att sången är så dålig.

P. Gunnarsson, sade att det kanske hädanefter finns större utsikter att arbeta bättre än hvad hittills hvarit fallet. Påminde om oordningen vid mötenas slut, då alla medlemmar rusa iväg innan man sjunger och kassaförvaltaren redogjort. Framhöll att lek nog är bra bara det inte blir bara lek.

O. Däcker, menade att så länge inte alla fattat den rätta idén med föreningens värksamhet får man inte vänta så mycket.

N. Vide, påminde styrelsen om att upprätta arbetsordning, skall man ha nytta af föreningen måste man iakttaga mera ordning.

Proposition begärdes.

P. Gunnarsson, erhöll ordet. Gjorde ett förslag att all blygsamhet skall uteslutas från diskussionerna i synerhet bland de kvinliga kamraterna.

Diskussionen förklarades slut o fick utgöra svar på frågan.

§ 3

N. Vide inlemnade en fråga för bordläggning till ett kommande möte. Frågan lydde:

Huru kan man betrakta begagnandet af snörlif?

Justeradt

E. Holm

Som ofvan

Anna Magnusson

t f sekretr

[ny sida]

Protokoll fördt öfver diskussionen vid förenings Lek o[ch] Allvars extra möte den 23 jan. 1904.

Till ordförande under diskussionen valdes Anders Mahlberg; till sekr. K. J. Johansson.

§ 1.

Föregående mötes sekr. öfver diskussionen yttrade det som det i afton var extra möte hade han ej fått protokollet färdigt och anhöll om uppskof därmed till nästa möte, hvilket af föreningen beviljades

§ 2.

Uptogs till behandling de af kamrat Eklund förra mötet inlämnade frågan:

Skulle föreningen Lek o[ch] Allvars kunna upptaga flera arbetsgrenar på sitt program?

Eklund. jag ville med denna fråga väcka inträset inom föreningen för något nytt. Det finns en stor del af medlemmarne som inte intressera sig mycket för hvad föreningen har för händer, men om det vore flera ämnen på programmet så kanske dessa äfven kunde bli mera intresserade. Hoppas att under diskussionen får höra medlemmarnes mening i denna fråga.

Då ingen på en stund yttrade sig begärde Eklund ordet igen: Jag sade visst något galet nyss, här blef så tyst som i ett grafkapell, nej så skall det inte vara. Skall man vara tillsammans för att ha

[ny sida]

treffligt så skall man ha det.

Däcker. Jag vill gärna att kamrat Eklund skall komma med förslag angående detta, mig skulle det inte vara emot om föreningen finge något nytt på programmet.

Jonas Magnusson. Jag tycker äfven att vi skulle försöka något nytt man skulle därigenom mera väcka inträset för föreningen.

Nord. Jag tycker att vi skulle inskränka något på lekarne och i stället uppta mera nyttiga ämnen som det nu är upptar lek nästan hela tiden under mötena.

Eklund. Jag har hört manliga kamraternas mening, men vore det äfven intressant att få höra något från de kvinliga kamraterna och skall jag sedan komma med förslag.

Anna Magnusson. Jag tycker det vore riktigt bra att få något nytt på programmet, det börjar verkligen blifva trist mången gång på mötena så jag vill på det varmaste understödja Eklunds förslag.

Flera kvinliga kamrater samtyckte.

Eklund. Jag tänker en 4 – 5 år tillbaka på en större fest som hölls i Hackås. Den utmärkte talaren Peter Svensson talade där varmt om ungdomsrörelsen. Följden blef att Jämtlands Läns Ungdomsförbund stiftades. Detta förbund anordnade åren därpå de stora ungdomsmötena först i Rödön och senare i Ås, Östersund och Hallen. Af denna ungdomsrörelse har öfverallt bildats mindre föreningar hvilka arbeta i samma syften.

[*ny sida*]

Om man inom vår förening upptaga mera på programmet så blefve det mera att göra och desto flera kunde taga del i det aktiva arbetet, och följderna skulle bli att intresset skulle bli större bland medlemmarne. Nu är det ofta så att en stor del af medlemmarne finna mötena intresselösa. En diskussion för de kvinliga kamraterna är nog ofta af föga intresse. De kunde ju? få något särskildt för dem. T[*ill*] ex[*empel*] om de samlades med handarbete en hvardagskväll. Jag tror att det skulle för dem vara verkligen trefligt. För de manliga kamraterna kunde man ta sport i flera riktningar, sport i ädel bemärkelse inte att ligga framstupa på en bågcykel. Man kunde ju ordna det i grupper hvilka arbetade själfständigt i det eller det ämnet. Dessa skulle vid hvarje års slut inlämna redogörelse öfver sin verksamhet till föreningen. Få höra hvad medlemmarne säger härom.

Nord. Jag tycker att man hvarje möte skulle hafva föreläsning en timme. Det vore nog lika bra som att leka den timmen. Om man inte intresserar sig strax för det som föreläses, så skulle man ändå försöka lyssna till hvad som lästes. Kanske man då kunde väcka intresset, så att man snart kunde finna nöje i att åhöra hvad som föredrogs. Mången som inte finner nöje i hvad som föreläses sitter och pratar därunder, detta är nog inte viktigare än att det ginge spara till efter föreläsningen.

Däcker. Jag föreslår att frågan bordlägges till nästa möte, då vi nu hört Eklunds förslag så få vi under tiden tänka på saken.

Eklund. Man kunde ju rent af taga skolämnen, t ex skrifning o räkning. Det är ju bra för hvem som helst att ha en god handstil. Kamrat Däcker har yrkat på bordläggning af frågan och instämmer jag däri. Får på samma gång hoppas det medlemmarne tänker på saken till nästa möte.

§ 3.

Med anledning af kamrat Däckers förslag beslöt föreningen: att frågan skulle bordläggas till nästa möte.

§ 4.

Som ingen mer fråga framlämnades till behandling afslutades diskussionen.

Justeradt
[*inga underskrifter*]

Dag som ofvan
K. J. Johansson
sekreterare

[ny sida]

Protokoll förddt vid föreningens Lek o[ch] Al[l]vars diskussionsöfning söndagen den 27 mars 1904.

§ 1.

S D protokollet från föregående diskussionsöfning fanns ej till uppläsning.

§ 2.

Upptogs till behandling den vid förra mötet bordlagda frågan: **Skulle föreningen Lek o[ch] Al[l]var kunna upptaga flera arbetsgrenar på sitt program?**

E. M. Eklund, yttrade att läsning borde upptagas mera på programet. Talaren tänkte äfven att möjligen upptaga välskrifning o[ch] räkning på programet. Han trodde att på hösttiden kunde dessa ämnen bedrifvas.

Per Gunnarsson, ville att medlemmarna skulle yttra sig i denna fråga, ty den är av stor vikt. Han trodde att föreningen arbetade bättre i början än den gjorde nu. Tyckte att det var mycket fattigt på de ädla tingen men däremot rikt på lekar. Talaren ansåg att räkning och skrifning kunde intagas på programet.

A. Malberg. Det vore önskvärdt om vi kunde upptaga mera på vårt program, men att upptaga räkning och skrifning det skulle vara omöjligt för utrymmets skull. Hvad det skulle beträffa att föreningen fått tillbaka så ville jag skjuta skulden på de kvinliga kamraterna. Ty de har aldrig något att läsa eller på annat sätt bidra till föreningens bästa, utan de vill bara leka.

O. Däcker, tyckte att det var ett meningslöst arbete vi hade för oss på föreningen. Man hade ej något annat att tänka på när man gick

[recto]

från mötet än man hade när man gick dit. Tal[aren] ansåg att man kunde läsa något alla, men att föreläsa det kunde vi ej åstokomma. Kamrat Nord hade ju föreläst bra bitar, så det kunde ju hända at vi vore rädda att läsa något för det.

E. M. Eklund. Jag tyckte att kamrat Mahlberg är för sträng med de kvinliga kamraterna. Man får ej fodra att de kvinliga skall vara intresserad af en diskussion, enär de ej yttrar sig.

Däremot föreläsning och deklamation, skulle vara passande för de kvinnliga kamraterna.

Talaren ansåg att räkning kunde bedrifvas, män kanske välskrifning blefve svårare, för att lokalen är för liten.

A. Mahlberg. De kvinliga kamraterna har ett stort värf att fylla, större än de manliga, också hade de lika stora rättigheter i allting som de manliga.

O. Däcker. Det är väl i tanke på skottåret som kamrat Mahlberg tycker att det skulle vara sådana fodringar på de kvinliga kamraterna. Hvad det beträffar att det skulle vara lärare till räkning och skrifning, skulle ej behövas vi kunde lära hvarandra.

Per Gunnarsson. Jag tror ej det var Eklundhs mening att anskaffa lärare till de ämnena.

Talaren ansåg att räkning och välskrifning kunde gärna intagas på programmet. Han tyckte att man kunde öfva sig hemma med dessa ämnen. Talaren ansåg att vi ej borde konkurrera med folkhögskolan. Ville vi lära oss något så voro det bäst att gå igenom en folkhögskolekurs.

Eklundh. Den här saken har många sidor, att tänka sig att vi skulle samla här en sjutio st. det skulle ju vara omöjligt. Hvad det beträffar att vi

[ny sida]

skulle konkurrera med folkhögskolan det har aldrig varit min mening. Jag ville beröra deklamationen, att det skulle utses någon föregående möte som skulle deklamera eller hålla något hälsningstal. Vidare ansåg han att man borde skaffa sig böcker till att läsa ur. Det finns så många lättfattliga böcker såsom stadskunskap och lagkunskap, det är ju för manliga men

det finns många för de kvinliga också. Man måste hafva intresse för saker om man skall lära sig något.

Karolina Pettersson. Eftersom det är skottår får jag väl yttra mig. Jag instämmer att det skulle vara mer på programmet, det är alldeles för trist på mötena. Det skulle vara mera kamratanda.

Johan Johansson, tyckte att man skulle uppställa program inom föreningen för hvarje afton.

Eklundh. Jag begriper ej hvarför vi är blyga, vi borde ej vara blyga för hvarandra. Wi borde tänka att vi äro kamrater så vi skall ej vara blyga.

Per Gunnarsson. Eklundh ville ej att det skulle tagas bort något af det gamla på programmet. Men han såg inte något annat på programmet än diskussion, och någon gång sång. Men så är ej fallet vi har intagit på programmet deklamation många gånger, och det har blivit läst ganska mycket.

§ 3.

Som ingen resolution antogs fick diskussionen utgöra svar på frågan.

§ 4.

Hvilken betydelse bör hemslöjden beräknas?

Så ljud den fråga som upptogs till behandling men bordlades till nästa möte. Inlemnades af kamrat Anders Mahlberg.

Justeradt

E. Holm

Dag som ofvan

Petrus Jönsson

sekreterare

[ny sida]

Protokoll fört vid ordinari diskussionsöfning med föreningen Lek o Allvar den 31 jan. 1904.

S[amma] D[ag]. Diskussionen öppnades af Jonas Magnusson.

§ 1.

Protokoll upplästes från föregående möte och godkändes.

§ 2.

En fråga från föregående mötes diskussion hänsköts till styrelsen.

§ 3.

En bordlagd fråga upptogs till behandling så lydande:

Hur böra vi betrakta begagnandet af snörlif?

Frågeuppställaren kamrat Wide inledde frågan, framhöll i väl valda och för de kvinliga kamraterna nog så bäska ordalag snörlifvets svåra följder.

Kamrat Däcker, ansåg att snörlifvet var en ytterst praktisk artikkel särskild i krigstid för männen, att betrakta som ett slags pansar till skydd mot kulor och granatskärfvor.

Kamrat Kronberg, sade sig en gång till förjd [följd] av ett refbensbrott använt snörlif. Ansåg att snörlifvet i sådana fall var både nyttigt och praktiskt. Tyckte att damer utan snörlif såg ut som illa slappnade hösäckar.

Kamrat Wide, beklagade Kronberg och skämdes å hans vägnar. Framhöll som exemplet mot den snörlifsbegagnande militären, en bålgeting som kamrat Wide på något sätt förgått sig mot. Nämnde geting ville emellerid bestraffa

[ny sida]

sin förolämpare med att stinga honom. Wide märkte dock i tid getingens onda uppsåt, och förskansade sin värda person bakom en stolpe. Getingen skydde dock ej förskansningen utan rusade blint mot målet. Det sorgliga slutet blef att getingen törnade mot stolpen och gick af på mitten, till följd af att han var för smal.

Kamrat Kronberg, upplyste att det var efter bataljonsläkar[e] Brinkes ordination som han en gång i sitt lif fann sig föranlåten att begagna sig af snörlif. Och i Kongl[iga] Majestät och kronans tjänst är ej annat än att lyda för en underordnad.

Kamrat Gunnarsson, yttrade sig i ett längre anförande om snörlifvets svåra följder och stora fara för kroppsutbildningen.

Kamrat Wide, sade sig en gång sätt fem st. krymplingar. Och med stöd af läkar-vetenskapen trodde han, att dessa krymplingar hade sina snörlifsbegagnande mödrar att tacka för sina lyten. Hvarför kunna ej de svenska stålförädlingsfabrikerna smälta nålar och andra nyttiga ting, för att dermed befrämja arbetet mot att tillvärka sådana ting som är till förderf för våra damer. Därmed ville han dock ej ha sagt, att våra kvinliga kamrater använda sig af snörlif. Ansåg att damerna borde anse begagnandet af snörlif som ett brott mot sig skelf och de efterkommande. Om de i en obestämd framtid skulle ha äran blifva moder.

Proposion

Kamrat Anna Magnusson, ansåg att herrarna till stor del skelfva var orsaken till snörlifvets flitiga begagnande. Det har visat

[ny sida]

sig att herrarna vore svaga för allt skönt. Om nu en flicka med sned och vind kropp vill svänga sig schangtilit, och göra lycka bland männen. Hvad är då naturligare än att hon uppstofferar sin jordiska stofthydda så att hon ser smärt och smidig ut. Och till detta passar snörlifvet alldeles utmärkt. Hvad gör det om kroppen tar skada? Ju blekare kind dess bättre. Det är ju för öfrigt modärnt nu för tiden att vara sjuk.

Kamrat Gunnarsson, talade om tyskarnes klädsel i forntiden. Tyckte det var bättre att låta en sned och vind meniska ramla, än att stödja och uppehålla henne med konstgjorda föremål. Påpekade att alla borde ha läkareböcker att lefva efter. För då kunde man lefva mera i öfverenstämmelse med den allmänna hygien[en].

§ 4.

Som ingen resolution blef antagen fick diskussionen utgöra svar på frågan.

Justerad
E. Holm

År och dag som ofvan
Olle Kronberg
sekt

[ny sida]

Protokoll fört å ordinarie mötes diskussionsöfning inom föreningen Lek o[ch] Allvar den 24 april 04.

S[amma] D[ag]. Mötets diskussion öppnades af kamrat E. Holm, som och ledde förhandlingarna.

§ 1.

Föregående mötes diskussionsprotokoll fördrogs o[*ch*] godkändes.

§2.

Den från föregående möte bordlagda frågan: **Hvilken betydelse bör hemslöjden beräknas?** upptogs till behandling.

Förslagsställaren, kamrat A. Mahlberg, inledde frågan och sade att han inte visste om det hvarken hvar nöje eller nytta med att bedrifva hemslöjd. Hade för den skull inlemnad frågan, ville att de andra skulle ge honom upplysning.

P. Gunnarsson. Det fins många slag af hemslöjd olika för män ock kvinnor. För män fins ju många slag, att kunna göra några småsaker för eget behof är af stor betydelse. För de kvinnliga finns väfnad, stickning och sömnad m m, hvilket dock icke kan beräknas så stor fördel från ekonomisk synpunkt sett.

[*verso*]

E. M. Eklundh. Citerade ordspråket som säger: *När en hvar sin syssla sköter går allt oss väl hvad [än] oss möter*. Om någon ifrar så mycket för slöjd att han blir en tusenkonstnär, men gör ingenting med ordning är det förfuskat. Men en sak som man sysslar med vinner man också färdighet i.

A. Mahlberg. Yrkesslöjden är ju nödvändig. Den manliga slöjden bedrifves nog inte större än hvad som är nödvändigt. Men den kvinnliga slöjden borde utrotas såsom varande skadlig.

O. Kronberg. Tyckte att det är bättre att göra något än sitta och sladdra.

P. Gunnarsson. Det är skillnad på slöjd och yrke. Om man sysslar med snickring behöfver man inte för det vara fackman. En landtbrukare bör kunna litet i hvarje yrke för att kunna reparera när något går sönder. Hvad den kvinnliga slöjden beträffar, så inte går det att konkurrera med fabrikena. Det som är gjort på fabriken är lika starkt och bra som det hemgjorda.

O. Kronberg. När en husmoder har jungfru och hennes dotter sitter inne och slöjdar, så utöfvar husmodern barmhertighetsverk på så sätt, att jungfrun som behöver vara borta får plats.

[*recto*]

A. Mahlberg. Kan det vara barmhertighetsverk att ha en jungfru, som skall slafva och slita och göra de tyngsta sysslorna under det dottern sitter inne och broderar?

P. Gunnarsson. Vi ha en hjälpgrupp inom föreningen om någon af dess medlemmar ville yttra sig, så vi finge höra hvilken betydelse den kan ha

Proposition begärdes.

E. M. Eklundh, erhöll ordet. Tyckte att om en bonde tar sig till och slöjdar, men fuskar med jordbruket så är det förfelat. Men bör dock kunna så pass mycket, att han kan reparera när något går sönder. Hvad den kvinnliga slöjden beträffar så är det väl trefligt, att komma i ett hem där hemslöjden pryder möbler och väggar. Ock om den bedrifves med förstånd så är det väl hemslöjden som gör hemmet hemtrefligt.

P. Gunnarsson, instämde, men trodde det är sällsynt som slöjden bedrifves med förstånd.

Antingen blir det öfverdrifvet eller ingenting. Det finns ställen där dom legar [*lejer, anställer*] den som skall sitta och syssla med broderi. Då heter det ju att det är hemgjort. På så sätt få de i alla fall betala ut pengar. Det vore då bättre att ge en slant till en fattig.

A. Mahlberg. Den kvinnliga slöjden har nog betydelse bara den bedrifves med förstånd, men det är många kvinnor som bedrifver hemslöjd bara för att få skryta utaf att de ha gjort det.

[ny sida]

E. M. Eklundh. I hemmet i familjen fins många stunder. Om kvällarna kan man ta sitt handarbete och en annan af medlemmarna läser högt, då först framträder familjelifvet riktigt. Om högfärden går så långt att man för den skuld bedrifver hemslöjd, då är det sjukt ja någonting riktigt galet.

Diskussionen afslöts härmed och fick utgöra svar på frågan.

§ 3.

Hvilka slöjdföremål är att föredraga, hemslöjdade eller fabriksstillverkning? Lydde frågan som af kamrat Brita Olson inlemnades att diskuteras ett kommande möte.

Justerad
A. Mahlberg

Som ofvan
Anna Magnusson
t f sekreterare

[ny sida]

Protokoll fördr vid ordinari disskussionsöfning med föreningen Lek o[ch] Allvar d[en] 12 sept[ember] 04

S D

§ 1.

Föregående mötes diskussionsprotokoll föredrogs och godkändes.

§ 2.

Den från föregående möte bordlagda frågan **Hvilka slöjdföremål är att föredraga, hemslöjd eller fabriksstillverkning?** upptogs till behandling.

§ 3.

Märta Lundin, föredrog hemslöjden.

A.Mahlberg, föredrog fabrikslöjd, tyckte den var mycket billigare än hemslöjd. Den kan användas med fördel. Mycket finare.

Märta Lundin. Jag protesterar mot Mahlberg, ansåg hemslöjden bättre. Också borda man hålla efter våra förfäders slöjd.

O. Däcker, ansåg att det måste vara i enhvars tycke. Fabrikslöjden var vist bra, men hemslöjden måste man erkänna att den är varaktigare ehuru den ej är lika fin.

Märta Lundin, höll fortfarande på hemslöjden.

O. Däcker. Om det är mor som har väft det så måste man ha det om det än är fulare än fabrikslöjd.

[ny sida]

Märta Lundin, ville ha det mor har väft.

§ 3.

Följande resolution antogs:

Hemslöjd är att föredraga framför fabrikslöjd dock med förord att dens smak som bedrifva hemslöjd är så god att bedömande af färgär och dylikt blir harmoniskt – med ett ord det blir smakfullt; att märka är att diskussionen rörde sig mest om väfnaden.

§ 4.

Härmed var diskussionen avslutadt.

Justeradt
Betygas
P. O. Bystensky?

År och dag som ofvan
Petrus Jönsson
sekt

[ny sida]

Protokoll förddt vid föreningen Lek och Allvars diskussionsöfning den 22 april 1906

S D Öppnades mötet under ledning af Erik Larsson.

§ 1.

Till behandling upptogs den från ett föregående möte bordlagda frågan: **Bör ungdomen ansluta sig till arbetarrörelsen?**

A. Mahlberg, anhöll att J. Magnusson måtte inleda frågan.

J. Magnusson, tyckte att frågan skulle vara så klar att han ej behöfvde inleda densamma. Ansåg att man äfven här borde ansluta sig till arbetarrörelsen.

A. Mahlberg, trodde att en fackförening här inte skulle vara till någon nytta.

J. Magnusson, upplyste om att fackföreningarna voro till för att arbetarna skulle hjälpa varandra.

P. Gunnarsson, ville att man skulle betänka sig innan man anslöte sig till arbetarrörelsen, därför att det finns så många slag af socialister. Äfven ansåg han att man här inte behöfvde bilda en fackförening, då här ej finns någon industriell anläggning.

H. G. Eriksson, trodde att vi vore socialister lite en och var, men godkände ej att staten skulle öfvertaga jordbruket.

A. Mahlberg, trodde att om staten öfvertog jordbruket, vi skulle få en hel hop med tjänstemän som skulle övervaka jordbruket. Kunde ej tro att det skulle vara fördelaktigt för jordbrukaren.

§ 2.

Som ingen vidare ville yttra sig i frågan och sen den ej ansåge nog diskuterad bordlades densamma.

Justeradt
E. Larsson
Ordf.

År och dag som ofvan
Adolf Söderberg
för dagen utsedd sekreterare